

Dôchodok

Dôchodok je určité množstvo peňažných prostriedkov, ktoré získajú domácnosti za určité obdobie spravidla za 1 rok.

Medzi druhy dôchodkov patria dôchodky z miezd, dôchodky z pôdy tzv. renty, dôchodky z úrokov a dôchodky z dividend (zisky z akciovej spoločnosti).

Pracovná sila:

Pracovná sila: nositeľmi pracovnej sily sú ľudia, ktorí majú určité fyzické aj psychické predpoklady.

Trh práce:

Na trhu práce sa stretáva dopyt a ponuka po práci. Dopyt po práci predstavujú podniky, ktoré chcú pracovnú silu a ponuku po práci predstavujú domácnosti, ktoré ponúkajú pracovnú silu- súbor fyzických a psychických znalosti a schopnosti.

Spotrebné sektory:

Medzi spotrebné sektory patria

- A) Domácnosti
- B) Podniky
- C) Štát
- D) Ostatné (svet)

Typy dôchodkov:

- A) **Osobný dôchodok** sa skladá z hrubých príjmov obyvateľstva.
- B) **Disponibilný dôchodok** sa skladá z čistých príjmov obyvateľstva, je to dôchodok očistený o dane z príjmov či už fyzickej alebo právnickej osoby.

Druhy dôchodkov

1. Invalidný dôchodok
2. Vdovský/ vdovecký dôchodok
3. Sirotský dôchodok
4. Starobný dôchodok
5. Predčasný starobný dôchodok

1. Invalidný dôchodok

Čo by sme mali vedieť o invalidnom dôchodku

Invalidný dôchodok je dôchodcovská dávka, ktorá sa poskytuje z fondov invalidného poistenia.

Invalidný dôchodok sa poskytuje za účelom poskytnutia príjmu v dôsledku trvalej invalidity poistenca

Nárok na invalidný dôchodok vzniká poistencovi:

- A) Ak je poistenec invalidný
- B) Ak dosiahol potrebný počet rokov dôchodkového poistenia
- C) Ak miera na vykonávanie pracovnej činnosti klesne minimálne na 40 %.

Ak je miera poklesu pracovnej činnosti pod 41 %, tak sociálna poisťovňa má právo zamietnuť žiadosť žiadateľa.

Ak má žiadateľ na invalidný dôchodok viacero diagnóz, tak najväčšiu mieru má hlavné postihnutie, za ostatné postihnutia sa dá znížiť miera funkčnosti najviac o 10 %.

Dôchodok z mladosti:

Za splnenia určitých podmienok môže vzniknúť nárok na invalidný dôchodok už od dovŕšenia 18. roku života, ak poistenec mal dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav od narodenia alebo získal postihnutie počas štúdia. Nárok na invalidný dôchodok má aj osoba, ktorá sa stala invalidnou do 26. roku života počas doktorandského štúdia.

Počet rokov dôchodkového poistenia na priznanie invalidného dôchodku

Ak poistenec dostal invaliditu po skončení štúdia, tak má nárok na invalidný dôchodok len za splnenia potrebných rokov dôchodkového poistenia. Tento počet rokov dôchodkového poistenia je ohraničený vekom poistenca

Vek poistenca v rokoch

20

počet rokov dôchodkového poistenia

menej ako 1 rok

Od 20 do 24	najmenej 1 rok
Od 24 do 28	najmenej 2 roky
Od 28 do 34	najmenej 5 rokov
Od 34 do 40	najmenej 8 rokov
Od 40 do 45	najmenej 10 rokov
Nad 45	najmenej 15 rokov

Potrebný počet dôchodkového poistenia sa nezisťuje u osoby, ktorá sa stala invalidnou v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania a tiež sa nezisťuje v období, keď osoba bola nezaopatreným dieťaťom

Percentuálna miera poklesu činnosti

Miera poklesu pracovnej funkčnosti od 40 do 75 %: poberateľ má nárok na čiastočný invalidný dôchodok.

Miera poklesu pracovnej funkčnosti nad 75 %: poberateľ má nárok na plný invalidný dôchodok.

Uplatnenie nároku:

Nárok na invalidný dôchodok vzniká na základe písomnej žiadosti žiadateľa o invalidný dôchodok, ktorý si chce uplatňovať nárok na výplatu tohto druhu dôchodku, táto žiadosť musí byť uplatnená v mieste trvalého pobytu žiadateľa.

Oznámenie o zmene dôchodku

Poistenec je povinný oznámiť každú zmenu Sociálnej poisťovni do 8 dní od uskutočnenia zmeny.

Súbeh nárokov na dôchodok

Ak poistenec poberá invalidný dôchodok a súčasne dovŕšil nárok na iný druh dôchodku, tak poberá len ten s vyššou sumou dôchodku

Ak poistencovi vznikol nárok na pozostalostný dôchodok to znamená (vdovecký, vdovský a sirotsky dôchodok) má nárok na dôchodok s vyššou sumou+ polovica pozostalostného dôchodku.

Príklad: poistenec má invalidný dôchodok vo výške 340 eur a výška pozostalostného dôchodku je vo výške 230 eur, tak dostane 340+115 a to je 455 eur.

Spôsoby vyplácania dôchodku

Invalidný dôchodok sa vypláca v hotovosti alebo na účet poistenca.

Prechod nároku na invalidný dôchodok po smrti poberateľa

Tento nárok prechádza na manžela/ manželku, rodičov a deti, uvedené nároky nie sú súčasťou dedičstva.

Lehota podania rozhodnutia sociálnej poisťovne na invalidný dôchodok je 60 dní , žiadateľ má právo na odvolanie do 30 dní

Trvanie invalidity aj posudzovanie invalidity sa posudzuje na pravidelných lekárskech prehliadkách u posudkového lekára, prvá kontrola je do troch rokov od uznania invalidity.

Invalidný dôchodca ak mu to zdravotný stav dovoľuje, tak pri poberaní invalidného dôchodku môže pracovať.

Obmedzenie dávky invalidného dôchodku

Ak invalidný dôchodca si zhoršil zdravotný v dôsledku požívania alkoholu alebo iných psychotropných látok.

Zastavenie dávky

Ak invalidný dôchodca prestal byť invalidný alebo sa mu zvýšila schopnosť robiť pracovnú činnosť.